

Călimănești

Cînta fanfara militară

Miez de vară la poalele masivului Cozia. De oriunde ai urma firul Oltului spre Călimănești, oamenii întîlniți au pe chipuri bucuria odihnei binemeritate. Pădurile vuieste de freamătul excursioniștilor, la Căculata constructorii zoresc terminarea unui nou complex hotelier, pe drumurile spre izvoarele termale prietenile se infiripă ca din senin. Așadar, iată-ne la „băi”, sensibili la variații atmosferice, în solidaritate cu miile de trecători purtînd falcie, la cingătoare, în ham, sticla cu apa tămăduitoare. Deși în ținută de campanie, cronicarul de teatru fredonează un timp melodia străzii. Doar un timp, căci, la cițiva metri, Oltul bate malurile ca în poezia lui Alexandrescu, în „Ostrov”, încă mai citești afișele abia încheiatei competiții amatoare de anvergură „Cînteccele Oltului”, încit, cu încetul, te întorci la uneltele tale și treci, cu pasul ferm, pe lingă chioșcul fanfarei militare, făgăduindu-ți o echoviană promenadă... la anul.

Casa de cultură a stațiunii străjuiește un parc vast, el însuși nimerit loc pentru un preludiu recreativ. Grupuri de vilegiaturîști comentează cu apringere Olimpiada, în timp ce noi, luînd drept fundal sonor pasionatele dialoguri, discutăm cu tovarășul director N. Dumitrică despre teatru. Vorbim serios, ca pentru un reportaj, nicidecum ca pentru vreun nou spectacol al Teatrului din Petroșani. Călimăneștenii sînt pățiți cu *Operațiunea Gambit* (!), reprezentație apreciată mai mult ca farsă făcută publicului. Nu discutăm nici despre submediocra *Răpire a lui Cassanova*, a Estradei din Pitești, ei, mai ales, despre regretul că impresarii A.R.I.A. ocolesc nejustificat stațiunea. Sîntem îndemnați să notăm un singur titlu relevant, *Jocul dragostei și al întîmplării* de Marivaux, în turneul Naționalului craiovean; desigur, alături de merituoaasa „Doină” a Armatei, aceasta din urmă, singura formație cu autoritate străbătînd conștiințios stațiunile oltene. „Ne întristează faptul că, accidental, între Rm. Vilcea și Sibiu, trupele de teatru se opresc și la noi, nu întotdeauna, însă, cu un repertoriu adecvat. Miile de cameni ai muncii aflați la tratament ar aplauda din toată inima cît mai dese spectacole, însă de calitate. Trebuie risipită prejudecata că într-o stațiune merge orice”. I-am dat dreptate directorului Dumitrică, care nu știm exact dacă se gîndea, ilustrativ, și la turneel băcăuan cu *Dubla dispariție a Martei N. de*

Șt. Oprea... Din parte-ne, preferăm exprimarea unui gînd bun formației de teatru a Casei de cultură și instructorului ei destoinic, Ion David. *Comedia cu olteni* a lui Gh. Vlad, ori de cîte ori se reia, face săli pline, datorită umorului firese, sănătos al interpreților.

În parcul pavilionului central, fanfara militară atacă un vals, „con brio”, cum ar spune nenea Iancu. Jur-împrejur, ca la teatru, se privește și se ascultă. Ce tablou evocă imaginația fiecăruia? În absența teatrului, să ni se ierte acest exces de literatură!

Govora

Temeiuri pentru o stațiune estivală permanentă

Autobuzul ne poartă printre dealuri line, în straturile cărora zac vestigii arheologice. Ținutul Govorei s-a dovedit a fi și un tezaur de străveche civilizație. Printre desagi mocănești, rucsacuri și bocanci cu ținte, ce poți face decît ză privești cu neșaf și să mînnici mere vîratice de Rîureni, cumpărate „cu grămada”? Și să regreti capătul unui drum alternînd tablouri baladești... — Unde mergeți? — La Băi. — Adică, la Govora? — Da! la Băi! Localitatea s-a confundat de mult cu funcțiunea terapeutică. Deși, cum aflu apoi, numărul oaspeților depășește 4.000, străzile oferă agrementul tonic al plimbării în voie. O civilitate încîntătoare domnește pretutîndeni.

În biroul tovarășului Dumitru Popa, președintele Consiliului Popular, secretar al Comitetului orășenesc de partid, purtăm o discuție animată pe tema teatrului estival. „La noi, spune tovarășul Popa, vin oameni din toată țara, avem flux continuu. Asigurăm condiții optime oricărui ansamblu serios care ne vizitează. Nu exagerez afirmînd că, mai ales vara, se poate organiza la Govora o stațiune permanentă de turnee. Spun aceasta judecînd după afluența care este la anunțarea unui spectacol și după interesul cu care sîntem, nu o dată, întrebați cînd vine «teatrul». E adevărat, teatru vedem mai rar. În schimb, concerte de muzică populară și de estradă, destul de des”. Așadar, și la Govora, teatru se vede rar... În ultimele luni, doar consecvenții drumeți — Naționalul din Craiova (*Jocul dragostei...*), Teatrul din Bacău și brăilenii, *de Tache, Ianke și Cadir* (pîinea turneelor!). Noroc cu „Doinele” (a Armatei, a Gorjului, a Oltului, a Ilfovului...),

altminteri... Altminteri, așa cum aflăm de la Gh. Preda, directorul Casei de cultură, încrezătorii, localnicii ar aștepta mult și bine să sosească spectacolele anunțate prin A.R.I.A. Cazuri recente de promisiuni neonorate — teatrele din Turda și Petroșani, Curajos, formația locală de amatori repetă romanticul text al lui Kataev, *O zi de odihnă*. Dar, pentru fiecare zi de odihnă a oamenilor veniți din toată țara, nu se poate întreține o constantă și pasionantă legătură cu teatrul? Întrebare adresată și agenției teatrale din Govora, a cărei menire nu stă doar în difuzarea билетelor și în afișarea programelor. Demersurile din Govora, sîntem siguri, pot avea succes.

Olănești

Teatrul ca terapie

Sala de așteptare a bazei de tratament. Se așteaptă completarea foilor de observație, se așteaptă sfaturile curative. Aștept pînă ce doctorul Vladimir Maruseac poate să se ocupe și de un... om sănătos. Am dorit această întîlnire, întrucît doctorul Maruseac este o figură cunoscută a băilor, un îndrăgitor al artelor, un entuziast animator cultural. Față în față, am ascultat cuminte, ea un pacient, observațiile sale: „O stațiune balneară reprezintă un centru de recuperare fizică și psihică și este un cadru propice pentru o interesantă experiență — teatrul ca terapie. Un repertoriu ales cu grijă, din care să lipsească textele conținînd conflicte tensionate, poate acționa cu succes asupra psihicului bolnavilor. Mă gîndesc la comediele clasice, la operetă, la spectacole de estradă. Piese cu mesaje optimiste, cu ritmuri de acțiune veselă, se armonizează cu poezia locurilor, marcînd puternic atmosfera recreativă a stațiunii. Acesta e un mai vechi gînd, la realizarea căruia aștept un concurs efectiv din partea forurilor competente.“

Am întîlnit, după interesanta discuție cu doctorul Maruseac, pe tovarășul Dumitru Beldiman, inspector la Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Vâlcea, și pe tovarășa Marilena Tutilă, directoarea Casei de cultură. Din relatările lor am desprins același regret, mărturisit și la Călimănești și Govora, că teatrul, musafiri totdeauna binevenit, absentează nemotivat. Pentru a se acoperi necesarul de spectacole de vară, se apelează la formațiile amatoare. Deși s-au stabilit legături de colaborare cu teatrele din Craiova, Sibiu și Pitești, instituțiile respective evită deplasările. Pe afiș, întîlnim vechile cunoștințe — băcăuanii cu *Dubla dispariție a Martei N.!* La concurență, ca să zicem așa, cu formația „Lift“ din R.D.G. și Corul „Ma-

drigal“ din Filipine... „Vă rog să rețineți, ne-a rugat tovarășul Beldiman, că județul nostru dispune de numeroase cămine culturale noi, în comune cu 7—8.000 de locuitori, ca Tomșani, Bărbănești, Costești, Bodești, Păușești, Genuneni etc. De asemenea, în puternicele centre muncitorești de la Voineasa și Brezoi, există săli de teatru. Rar ajunge vreo formație profesionistă pe acolo... Noi credem că principala vină o au organizatorii de spectacole din teatre, care, comozi, evită drumurile lungi, deși, oriunde trăiese și muncese oameni, teatrul este o necesitate spirituală de prim ordin“.

La acest mare adevăr, cei în cauză ar trebui să reflecteze serios, făcînd abstracție de scriptele birocratice. Perlele climaterice ale Văii Oltului așteaptă integrarea într-un circuit teatral permanent.

În loc de concluzii

Raidul nostru a surprins, așadar, o realitate pe marginea căreia au vorbit argumentat interlocutorii: nevoia acută de teatru, în stațiunile balneare, trebuie privită cu toată seriozitatea, în primul rînd de către instituția specializată, A.R.I.A., apoi, cum just se observa, de către conducerea teatrelor din zonă (Sibiu, Pitești, Craiova).

Dar, nu-i mai puțin adevărat că magnifica Vale a Oltului este ea însăși un spațiu cu puternic suflu evocator, cu zone istorice plasate în imediața vecinătate a stațiunilor, zone care ar prilejui — prin forțe culturale locale — spectacole de sunet și lumină cu un remarcabil răsunset patriotic și instructiv. Sînt încă vii ecourile spectacolului de la Cozia, în urmă cu cîțiva ani, al Teatrului din Pitești, cu *Io, Mircea Voievod* de Dan Tăchilă...

Amintim, de asemenea, că, în dreptul Coziei, pe celălalt mal al Oltului, se află castrul roman de la Buridava. Acolo, la marginea marelui drum roman ce lega Cîmpia Dunării cu Ardealul, un spectacol de sunet și lumină ar atrage mii de oameni. Sau la Muzeul „N. Bălcescu“ din Bălcești, cu un director atît de inimos, Horia Nestorescu, cîte acțiuni teatrale nu se pot iniția? Sau la minăstirea Govora, sau la Ōcenele Mari, sau... Dar sîntem siguri că pasiunea și competența atîtor vilceni, cu sprijinul Comitetului județean de cultură și educație socialistă, vor găsi mijloacele artistice cele mai adecvate pentru ca vara viitoare să se vorbească cu legitîmă mîndrie de o stagiune estivală a spectacolelor de sunet și lumină la sfintele vetre ale trecutului nostru, vetre cu dărnice risipite și în legendarul ținut al Oltului muntean.

Ionuț Niculescu